

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δ/νσις : Ιωάννου Γενναδίου 14 – 115 21, Αθήναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 5080/2018

Αριθμ.

Αθήνησι 14^η Φεβρουαρίου 2019

Διεκπ. 304

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός

τήν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπήν Ἀθηνῶν καί
τάς Ἱεράς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Περί τῆς χρήσεως ἠλεκτρονικῶν μέσων ἐν τῷ ἱερῷ ἀναλογίῳ
κατά τήν Θεϊαν Λατρείαν»

Ἐκ Συνοδικῆς Ἀποφάσεως, ληφθείσης ἐν τῇ Συνεδρία τῆς Διαρκοῦς Ἱεράς Συνόδου τῆς 5ης μηνός Φεβρουαρίου ἐ.ἔ., γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος, ἐν τῇ ῥηθείῃ Συνεδρία Αὐτῆς, διεξελοῦσα τό ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 59/11.12.2018 ἔγγραφον τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Θείας Λατρείας καί Ποιμαντικοῦ Ἔργου, ἀπεφάσισεν ὅπως γνωρίσῃ ὑμῖν τά ὡς κάτωθι ἀφορῶντα εἰς τήν χρῆσιν ἠλεκτρονικῶν μέσων ὑπό τῶν ἱεροψαλτῶν ἐν τῷ ἱερῷ ἀναλογίῳ, κατά τήν Θεϊαν Λατρείαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Κατά τά τελευταῖα ἔτη παρατηρεῖται, ὅλο ἐν καί περισσότερον, ἡ χρῆσις ὑπό τινων ἱεροψαλτῶν ἠλεκτρονικῆς συσκευῆς ὑπό τήν ὀνομασίαν «ψηφιακός ἰσοκράτης» ἢ «μηχανικός ἰσοκράτης», ἡ ὁποία παράγει ἤχον προσομοιάζοντα εἰς τήν ἀνθρωπίνην φωνήν, καί τοῦτο προκειμένου νά ἀναπληρώσουν τό κενόν τῆς παρουσίας βοηθοῦ, ὁ ὁποῖος θά ἐκτελέσῃ τό ἴσον. Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐγκαίρως, ἀπό τοῦ ἔτους 1992, διά τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1630/726/11.5.1992 Ἐγκυκλίου Σημειώματος αὐτῆς, κατεδίκασεν «τήν ἐν τοῖς Ἱεροῖς Ναοῖς καινοφανῆ χρῆσιν “μηχανικοῦ ἰσοκράτου” ὡς μή συνάδουσαν πρός τε τήν ζῶσαν λατρείαν τοῦ Θεοῦ καί τήν ἐκπαικτικήν καθεστηκυῖαν ἐκκλησιαστικήν παράδοσιν καί τάξιν καί ὡς ὀλισθηράν

ἀπαρχὴν εἰσαγωγῆς ὀργάνων ἐν ταῖς ἱεραῖς τῆς Ἐκκλησίας ἀκολουθίαις».

Ἐπί πλέον, ἡ κατά τὰ τελευταῖα ἔτη παρατηρουμένη αὐξησης τῆς χρήσεως ἠλεκτρονικῶν ὑπολογιστῶν καί δὴ εἰς τὴν μορφήν τῶν φορητῶν αὐτῆς ὑλοποιήσεων (κυρίως smartphones καί tablets), ἔχει ὀδηγήσει ἀρκετοὺς ἱεροψάλτας, κυρίως νέους εἰς τὴν ἡλικίαν, εἰς τὴν χρῆσιν τοιούτων συσκευῶν, καί τοῦτο πρὸς διευκόλυνσιν αὐτῶν, ἐφ' ὅσον, εἰς μίαν καί μόνον συσκευήν, δύνανται νά περιληφθοῦν ἅπαντα τὰ λειτουργικά καί μουσικά κείμενα μιᾶς ἡμέρας, ἐνῶ εἰς τό ἱερόν ἀναλόγιον ὑπάρχει ἀνάγκη παραλλήλου χρήσεως πολλαπλῶν βιβλίων.

Τά ὡς ἄνω ζητήματα, ἀνήκοντα εἰς τό πεδῖον τῆς Θείας Λατρείας, διὰ τὴν ὁποῖαν ἡ ποιμαίνουσα Ἐκκλησία μεριμνᾷ ἰδιαίτερος, ὠδήγησαν τὴν Διαρκῆ Ἱεράν Σύνοδον νά λάβῃ τὰς ὡς κάτωθι ἀποφάσεις:

1) Ἀνανεώνει τὴν κατά τὰ ὡς ἄνω Συνοδικὴν ἀπαγόρευσιν (ὑπ' ἀριθ. 1630/726/11.5.1992 Ἐγκύκλιον Σημείωμα) τῆς χρήσεως τῶν ἠλεκτρονικῶν ἰσοκρατῶν (μηχανικῶν ἢ ψηφιακῶν) εἰς ὅλους τοὺς Ἱερούς Ναοὺς τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἡ καινοτομία αὕτη δέν συνάδει πρὸς τὸν Οἶκον τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου συνιστῶντα: «Τοὺς ἐπὶ τῷ ψάλλειν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις παραγινόμενους, βουλόμεθα... μὴτε τι ἐπιλέγειν τῶν μὴ τῇ ἐκκλησίᾳ ἀρμοδίων τε καὶ οἰκείων...». Ἀντὶ τῆς χρήσεως ἠλεκτρονικῶν ἰσοκρατῶν, ἡ Ἱερά Σύνοδος προτρέπεται ὅπως, μερίμνη τῶν ἐνοριῶν καί τῶν ἱεροψαλτῶν, ἐκπαιδεθοῦν νέοι μαθηταὶ τῆς πατρῴας Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς, ὥστε νά ἐπιλυθῇ φυσικῶς καί οὐχί τεχνικῶς τό πρόβλημα τῆς ἐλλείψεώς των.

2) Ἐπειδὴ τὰ λειτουργικά βιβλία, ὅπως καί ὅλα τὰ ὑπόλοιπα ἱερά ἀντικείμενα τὰ χρησιμοποιούμενα εἰς τὴν Θεῖαν Λατρείαν, θεωροῦνται ὡς ἀντικείμενα ἔχοντα ἱερότητα, ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐμμένει εἰς τὴν χρῆσιν αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἱεροψαλτῶν εἰς τὰ ἱερά ἀναλόγια. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐπ' οὐδενὶ ἐρείδεται εἰς μανιχαῖζουσας ἀπόρριψιν τῶν ἠλεκτρονικῶν μέσων, λόγῳ τῆς διαφορετικῆς ὑλικῆς συστάσεώς των, ἀφοῦ ἄλλωστε εἰς τὴν μακραίωνα ἱστορικὴν πορείαν Τῆς, ἡ Ἐκκλησία ἐχρησιμοποίησε ἅπαντα τὰ διαθέσιμα μέσα γραφῆς καί ἀναγνώσεως (χειρόγραφα ἢ ἔντυπα). Διὰ τοῦτο καί δύναται νά ὑπάρξῃ κατ' οἰκονομίαν ἢ λελογισμένη καί μετὰ φειδοῦς χρῆσις τῶν ἠλεκτρονικῶν μέσων ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀναλογοῖς κατὰ τὴν Θεῖαν Λατρείαν, δίχως νά ὑποκαθίστανται ἐπ' οὐδενὶ τὰ λειτουργικά βιβλία. Εἰς τοιαύτας δέ περιπτώσεις,

δέον ὅπως αἱ ἐν λόγῳ συσκευαί τοποθετοῦνται ἐπὶ τῷ ἀναλογίῳ ἀποκλειστικῶς, ὥστε νά μὴν κρατοῦνται ἢ καί περιφέρονται ἀνά χειρὰς ὑπὸ τῶν ψαλλόντων ἢ ἀναγιγνωσκόντων, μέ ἀποτέλεσμα τόν σκανδαλισμόν ἔστω καί ἑνός ἐκ τῶν πιστῶν. Ταυτοχρόνως, θεωρεῖται ἀπολύτως ἀπαραίτητον, ὅπως αἱ ἐν λόγῳ συσκευαί χρησιμοποιοῦνται ἀποκλειστικῶς διὰ τήν Θεῖαν Λατρείαν καί οὐχί διὰ διαφόρους χρήσεις, αἱ ὁποῖαι μάλιστα ἀπάδουν εἰς τήν λειτουργικήν διακονίαν, ὡς λ.χ. κοσμική μουσική, συλλογή προσωπικῶν καί ἄλλων φωτογραφιῶν, ἀναζητήσεις εἰς τό διαδίκτυον κ.λπ. καί δὴ κατὰ τήν ὥραν τῆς Θείας Λατρείας, ὅπερ συνιστᾷ ἐκκοσμικέυσιν, ἣτις προκαλεῖ μέγιστον σκανδαλισμόν εἰς τάς συνειδήσεις τῶν πιστῶν.

Ταῦτα πάντα γνωρίζοντες ὑμῖν, παρακαλοῦμεν διὰ τά καθ' ὑμᾶς.

Ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιεραμματεὺς

† Ὁ Μεθώνης Κλήμης

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ:

- 1) Σ. Ἐ. Θείας Λατρείας καί Ποιμαντικοῦ Ἔργου
- 2) Σ. Ἐ. Τέχνης καί Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς
- 3) Ἰδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας
- 4) Ὁμοσπονδία Ἱεροψαλτῶν Ἑλλάδος